Japanskt körsbär

Prunus serrulata

I korthet

- *Prunus serrulata* – rosväxter (Rosaceae).
- Hemma i Japan, Korea och Kina; körsbärsblomman är en nationalsymbol i Japan.
- Lövfällande litet träd med blank, rödbrun bark och sågtandade blad.
- Enkla, vita till ljusrosa blommor på våren; gula till röda höstfärger.
- Ute året runt i sol; på vintern skyddas skålen mot hård frost.
- Fröplantor blommar först efter några år och får enkla blommor – inte fyllda som trädgårdssorterna.
- Fröna blötläggs och behöver cirka 3 månader i kylskåp; groningen är oregelbunden.

Det här kan du se fram emot

Med fröna av japanskt körsbär har du grunden till en vinterhärdig, blommande bonsai som du själv formar från den första groddplantan. Fröna behöver först cirka 3 månader i kylskåpet, och groningen är oregelbunden – enstaka frön kommer först året därpå. Redan den första sommaren kan du börja formbeskära. Blommorna kräver tålamod: En fröplanta blommar först när den är gammal nog – ofta efter 5 år eller mer – och får då enkla, vita till ljusrosa blommor. Fram till dess är det stammen, barken och formen du arbetar med.

Många förknippar bonsai med ett färdigt litet träd från butiken. Med frön börjar du ett steg tidigare – och det ger dig något som ett köpt träd aldrig kan: Du bestämmer själv formen från den allra första groddplantan, och du kan odla arter som sällan eller aldrig säljs som färdiga bonsai. Det kräver tålamod, för det tar några år innan fröplantan har blivit ett riktigt bonsaiträd. I gengäld är trädet ditt eget från början till slut. Här nedan hittar du det du behöver veta för att komma bra igång med just den här arten.

Introduktion

Japanskt körsbär (*Prunus serrulata*) är ett litet, lövfällande träd i familjen rosväxter. Det växer vilt i skogar i Japan, Korea och Kina och har i över tusen år planterats för sina blommor. I Japan är körsbärsblomman – sakura – en nationalsymbol, och när träden blommar samlas man under dem till hanami, ”blomsterskådning”. Barken är blank och rödbrun med tydliga, vågräta korkporer, och de sågtandade bladen får på hösten gula till röda färger. De körsbärsträd med fyllda, rosa blommor som man ser i trädgårdar och parker är sorter av blandad härkomst – den så kallade Sato-zakura-gruppen. De förökas genom ympning och kommer inte tillbaka från frö. Fröplantor liknar vildformen och får enkla, vita till ljusrosa blommor. Som bonsai uppskattas japanskt körsbär för vårblommorna och den vackra barken. Fröplantor kräver dock tålamod: De blommar först efter några år, ofta efter 5 år eller mer.

Förökning

Fröna behöver en kall period innan de kan gro. Lägg dem i ljummet vatten i 24 timmar och blanda dem sedan med lätt fuktig sand eller kokossåmull i en sluten påse. Ställ påsen i kylskåpet vid cirka 2–5 °C i ungefär 3 månader och kontrollera regelbundet att blandningen är fuktig men inte våt. Så sedan fröna 1–2 cm djupt i fuktig såjord eller kokossåmull och ställ såbrättet svalt och ljust. Du kan också så fröna i

Säkerhet: Frön, näringsämnen och odlingsmedier är inte avsedda att ätas – varken av människor eller djur. Vissa arter är giftiga, så förvara dem oåtkomligt för barn och djur.

en kruka på hösten och låta den stå skyddat utomhus under vintern – då sköter frosten förbehandlingen, och fröna gror när våren kommer. Groningen är oregelbunden; enstaka frön gror först året därpå. När groddplantorna har fått sina första riktiga blad skolas de om till egna krukor med pikeringsjord.

Placering och ljus

Japanskt körsbär vill ha ljus och sol – i skugga blommar det dåligt. Groddplantor som har såtts inomhus vänjs gradvis vid att stå ute och flyttas ut först när det inte längre finns risk för nattfrost.

Vattning och näringsämnen

Från april till september behöver körsbärsträdet rikligt med vatten. Håll odlingsmediet jämnt fuktigt men undvik stående vatten – det tål trädet dåligt. Varma sommardagar kan bladen sprejas med rent regnvatten i rumstemperatur. På vintern hålls odlingsmediet bara lätt fuktigt. Från april till september ges flytande bonsainäring var fjärde vecka; organisk långtidsnäring går också bra.

Odlingsmedium

Färdig bonsaijord är ett bra val. Till unga plantor passar pikeringsjord med kvartssand. Unga plantor planteras om vartannat år på våren, innan knopparna slår ut.

Beskärning

Vänta med att beskära tills blomningen är över och klipp sedan tillbaka de nya skotten till 2–3 blad. Blomknopparna till nästa vår bildas under sommaren på korta sidoskott – se till att inte ta bort för många av dem när du formbeskär. Unga plantor som ännu inte blommar kan beskäras under hela växtsäsongen. Större snitt görs på sommaren, när såren läker snabbt; på vintern tränger svamp- och bakteriesjukdomar lätt in genom snittsår hos körsbär.

Övervintring

Japanskt körsbär är härdigt och behöver en kall vinter för att kunna vila. Låt trädet stå ute, även när bladen faller på hösten – lätt frost skadar inte. I en skål är rötterna dock mycket mer utsatta än i marken, och när odlingsmediet fryser hårt kan skålen spricka. Skydda därför skålen i god tid när det väntas flera dygn med frost eller nattfrost under ca -5 °C: Gräv ner skålen i trädgården så att bara stam och krona är ovanför jord, och täck jorden med löv – eller ställ skålen i torr sand i en frigolitlåda. Du kan också ställa trädet i ett kallt, helst frostfritt förråd eller garage; när bladen har fallit behöver det inget ljus. Groddplantor ska under sin första vinter alltid stå frostfritt, t.ex. i ett ouppvärmt rum vid 0–5 °C. Vattna sparsamt så att odlingsmediet inte torkar ut helt, och ge ingen näring. När knopparna börjar svälla på våren ska trädet åter stå ljust, och de nya skotten skyddas mot sen nattfrost.

Viktiga odlingstips

Det mesta som går fel vid sådd beror på för mycket vatten eller för lite ljus. Jag rekommenderar ett lätt, näringsfattigt sådmedium som såjord eller kokossåmull, så att de fina rötterna inte ruttnar. När groddplantorna ska skolas om ger pikeringsjord med kvartssand god dränering och ett stabilt rotsystem. Senare, när trädet ska formas som bonsai, är min färdigblandade bonsaijord en bra grund. Ha tålamod: Frön från samma påse gror inte alltid samtidigt, så låt såbrättet stå kvar även om de första groddplantorna redan har kommit upp.